

Araştırma Makalesi (Research Article)

**ESKİŞEHİR İLİNDE TURİZM BİLİM ALANINDA YAPILMIŞ ÇALIŞMALARLA YÖNELİK
BİBLİYOMETRİK İNCELEME (BIBLIOMETRIC RESEARCH ON STUDIES CONDUCTED IN
THE FIELD OF TOURISM SCIENCE IN ESKİŞEHİR PROVINCE)**

Mehmet Sedat İPAR^{1*} (orcid.org/ 0000-0002-7718-7913)

Alper TEKDEMİR² (orcid.org/ 0000-0002-7598-4601)

¹ Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Turizm Fakültesi, Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü, Eskişehir, Türkiye

²Eskişehir, Türkiye

Özet

Belirli bir alana yönelik olarak bir zaman dilimi içerisinde yayınlanmış olan, bir bölge, kurum veya kişiler tarafından gerçekleştirilmiş yayınlar ile bu yayınların arasındaki ilişkileri nicelik bakımından ortaya koyan çalışmalarda faydalanılan bibliyometrik yöntem, son yıllarda özellikle sosyal bilimlerin farklı disiplinlerinde olduğu gibi turizm bilim alanında da kullanılmaktadır. Nitel araştırma yöntemlerinden biri olan bibliyometrik analiz yöntemi ile araştırma faaliyetleri, enstitü performansları, dergi performansları, yazar performansları ve yazarların bilimsel performans değerlendirmesinin yanı sıra literatürün taranması, atıfların analizleri, çalışılan alandaki araştırma eğilimleri, konuları, kurumların bilim politikalarını ölçmek için de kullanılabilir. Bibliyometrik analizler, belirli bir alanda yayınlar yapmış olan farklı dergilerin sayısını, bu yayınların konu kategorileşmesini, temaların çeşitliliğini ve alanın disiplinler arası karakteri hakkında bir vizyon gösterebileceği gibi alanda yapılmış en son çalışmaları ve gelişmeleri de ortaya koyabilir. Türkiye'nin şehir turizmi denildiğinde en önde gelen illerinden olan Eskişehir'de turizm alanı kapsamında giren çalışma konularında genel olarak hangi başlıklar altında araştırmalar gerçekleştirildiğini tespit etmek ve bu çalışmaların sınıflandırılmasını sağlamak çalışmanın temel amacıdır. Son yıllarda ziyaretçi sayısı giderek artış gösteren Eskişehir'de bu oranla da ilişkili olduğu söylenebilecek seviyede turizm alanındaki araştırmalarda artış göstermiştir. Ancak ilde turizm paydaşları arasındaki koordinasyon eksikliğinin yanı sıra geliştirilmesi gereken alanların olduğu da görülmektedir. Bu nedenle önleyici ve düzeltici bir takım önlemlerin alınması için akademik araştırmaların hangi konulara yoğunlaştığı veya yoğunlaşması gerektiğinin belirlenmesi önemlidir. Bu noktadan hareketle 1999-2023 yılları arasında YÖK akademik ve Google scholar veri tabanında bulunan 92 adet ulusal makale incelenmiş makalelerin türleri, yayımlandığı yıllar, yazar sayıları, yıllara göre frekansları, araştırma yöntemleri, yayımlandıkları dergiler, atıf sayıları ve ortalama atıf değeri ile ortalama sayfa sayısı analiz edilmiştir. Çalışmaların özellikle 74 tanesinin 2015-2023 yılları arasında gerçekleştiği, turizmin çeşitli alt türlerinin araştırmaların konusu olarak belirlendiği, araştırmalarda ortalama olarak hem nicel hem de nitel araştırma yöntemlerinden faydalandığı ortaya konulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Turizm, Bibliyometrik Yöntem, Bibliyometrik Analiz, Eskişehir

Abstract

The bibliometric method, which is a study that quantitatively reveals the publications made by a region, institution or individuals within a certain period of time for a certain field and the relationships between these publications, has been used in tourism science in recent years, especially in different disciplines of social sciences. The bibliometric analysis method, which is one of the qualitative research methods, can be used to scan the literature, analyze citations, measure research trends, topics and institutions' science policies in addition to research activities, institute performances, journal performances, author performances and scientific performance evaluations of authors. Bibliometric analyses can show the number of different journals published in a certain field, the subject categorization of these publications, the diversity of themes and a vision about the interdisciplinary character of the field, as well as the latest studies and developments in the field. The main purpose of the study is to determine under which headings research is generally carried out in Eskişehir, one of the leading provinces in Turkey when it comes to urban tourism, and to ensure the classification of these studies. In recent years, the number of visitors has been increasing in Eskişehir, and the research in the field of tourism has increased to a level that can be said to be related to this rate. However, in addition to the lack of coordination between tourism stakeholders in the province, it is also seen that there are areas that need to be developed. Therefore, it is important to determine which topics academic research focuses on or should focus on in order to take preventive and corrective measures. From this point on, 92 national articles in the YÖK academic and Google scholar databases between 1999-2023 were examined and the types of articles, years of publication, number of authors, frequencies according to years, research methods, journals they were published in, citation numbers, average citation value and average page count were analyzed. It has been revealed that 74 of the

*Sorumlu Yazar: m.sedatipar@gmail.com

DOI: 10.33083/joghat.2024.474

studies were carried out between 2015 and 2023, various subtypes of tourism were determined as the subject of the research, and on average, both quantitative and qualitative research methods were used in the studies.

Keywords: Tourism, Bibliometric Method, Bibliometric Analysis, Eskişehir

Giriş

İkinci dünya savaşının son bulması ile birlikte özellikle 1950’li yıllardan günümüze kadar geçen süre zarfında dünya genelinde bireylerin turistik seyahatlere katılma istatistikleri sürekli yükselmiştir. 2019 yılında küresel bir pandemiye dönüşen covid-19 salgını sırasında hükümetler tarafından alınan sağlık nedenli ve virüsün yayılımını önleyici politikalar söz konusu turizm istatistiklerini tamamen negatife çevirmiş olsa da 21. yüzyılın ilk çeyreğinin sona erdiği zaman diliminde küresel seyahat istatistikleri neredeyse covid-19 öncesine ulaşmıştır. Bireylerin gerçekleştirecekleri seyahatlerin maliyetleri azaldıkça ve teknolojik gelişmeler ile daha hızlı seyahat formatları geliştirildikçe ve yeni turizm deneyimleri ile birlikte destinasyonların yaşam döngüsündeki yenilikler ile birlikte turizm hareketliliğinin de 2030’lu hatta daha ötesinde 2050’li yıllara doğru giderek artış göstereceği tahmin edilmektedir (Tsiotsou ve Ratten, 2010). Bu artış içerisinde kitle turizminden bireysel turizm türlerine bir yönelim olacağı belirtilse de özellikle benzersiz turizm çekiciliklerine sahip şehirlerde şehir turizmi kapsamında ziyaretçilerin tercih ettiği yerler olacağı öngörülmektedir.

Şehir turizmi, yönetim, üretim, ticaret ve hizmetler gibi tarım dışı ekonomi ve gelişmiş ulaşım özelliklerine sahip şehirselleşen alanlarda gerçekleştirilen turizm faaliyeti olarak tanımlanmaktadır. Ziyaretçiler sadece konaklama amacıyla değil tamamen şehri deneyimlemek, atmosferi yaşamak ve şehrin arka planda kalan kimi zaman otantiklik olarak da nitelendirilebilen özelliklerini yaşamak için seyahat etmektedirler. Özellikle tamamen turizme bağımlı olmadan sanayi, eğitim, sağlık vb. alanlarda gelişmiş olan şehirlerin turizm çekicilikleri ile de ziyaret edilmesi ile turizmin ekonomik getirilerinden daha fazla faydalandığı da görülmektedir (Kaya ve Keleş, 2022:814). Bu kapsamda iyi örneklerden biri olan Eskişehir ilinin genel olarak turizm potansiyeli kültürel, tarihi ve doğal çekicilikleri ile birlikte çeşitli etkinlikler, gençlik turizmi ve ilçeleri de dikkate alındığında gastronomi temaları çerçevesinde şekillenmektedir (Evren ve Kozak, 2012). Yunanların “Dorylaion”, latince de ise “Dorylaeum” adı verilen Eskişehir’in ilk yerleşim izleri M.Ö. 14. yy.a kadar gitmektedir. Friglerden izler taşıyan, Hititlerin bir parçası olan Eskişehir, zaman içinde Pers, Makedon, Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı gibi krallık ve devletlerin hâkimiyetinde bulunmuştur (Tunçdilek, 1953). Günümüzde ise Türkiye’nin İç Anadolu bölgesinin önemli bir kenti olan Eskişehir sanayi bakımından olduğu kadar turizm anlamında da ekonomik önemini gün geçtikçe arttıran bir özellik taşımaktadır. Özellikle şehir turizmi denilince akla ilk gelen illerden biri olan Eskişehir, 2023 yılında 540 bin ziyaretçiyi ağırlamıştır (NTV,2023). Cumhuriyet’in ilk yıllarından beri Anadolu’nun önemli kentlerinden biri olan Eskişehir’de ilçeler de dâhil edildiğinde 25 adet müze bulunmaktadır. Bu müzelerin ise 18 tanesi il merkezinde yer almaktadır. Diğer taraftan tematik parklarının yanı sıra Odunpazarı Bölgesi de turistik ziyaretlerin en yoğun yapıldığı alanlardır.

Bu bilgilerden hareketle başta şehir turizmi olmak üzere her geçen sene ziyaretçilerin önemli bir uğrak noktası olan Eskişehir’de turizm alanı kapsamında giren çalışma konularında genel olarak hangi başlıklar altında araştırmalar gerçekleştirildiğini tespit ederek sınıflandırılmasını sağlamak bu çalışmanın temel amacıdır. Bu amacın ortaya çıkmasındaki problem ise, her ne kadar Eskişehir’in ziyaretçi sayıları yükseliyor olsa da bu ziyaretler daha büyük ölçüde günübirlik olarak gerçekleşmekte ve ziyaretçilerin il merkezinde konaklama oranının düşük olması ve otellerin doluluk oranlarının ise düşük seyretmesinin yanı sıra turistik hizmet kalitesi başta olmak üzere turistik alt ve üstyapı eksiklikleri vb. çeşitli problemlerin bulunmasıdır. Öyle ki akademik araştırmaların önemli bir amacı da gerçekleştirildikleri bölgelerde önleyici ve düzeltici önlemlerin alınması için merkezi ve yerel yönetimlere önerilerde bulunması, sivil toplum kuruluşları başta olmak üzere işletmeler ve yerel halk gibi turizm paydaşlarının var olan eksiklikleri gidererek genel anlamda destinasyonun turizm potansiyelini olabildiğince verimli kullanılmasında yol gösterici olmaktır. Bu nedenle son yıllarda nicelik olarak artış gösteren akademik çalışmalarda özellikle hangi konularda çalışmalar yoğunlaşmış hangi alanlarda daha az araştırma yapılmış ortaya konulmasının, Eskişehir’in akademik ve sektörel anlamda gelişmesine ışık tutacağı öngörülmektedir.

Bibliyometrik Analiz Kavramı

Bibliyometrik analiz, büyük hacimli bilimsel verileri keşfetmek ve analiz etmek için popüler ve titiz bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Belirli bir alanda yapılmış olan çalışmalara farklı açılardan ışık tutarak alandaki boşlukların bulunmasına yardımcı olabilmektedir (Donthu vd. 2021). Belirli bir araştırma disiplini veya konusu hakkında literatürde bulunan bilgileri taramak genellikle zor bir iş olarak görülmektedir. Literatürün bu büyük hacmi de alanda çalışma yapan araştırmacıların, literatür hakkındaki önemli ve gerekli bilgilere

ilişkin genel bir bakışa açısına sahip olmasını zorlaştırabilir ve hatta engelleyebilir (Rodrigues vd. 2014). Bu analiz türüyle beraber belirli bir araştırma alanındaki bilimsel çalışmaların özellikleri ve bu alanın gelişimi tespit edilebilmektedir (Jia, Dai vd. 2014). Bibliyometrik analizler araştırma faaliyetleri, enstitü performansları, dergi performansları, yazar performansları ve yazarların bilimsel performans değerlendirmesi, literatürün taranması, atıfların analizleri, çalışılan alandaki araştırma eğilimleri, konuları, kurumların bilim politikalarını ölçmek için kullanılabilir (Van Nunen vd., 2018). Belirli bir alanda yayınlar yapılmış farklı dergilerin sayısını, bu yayınların konu kategorileşmesini, temaların çeşitliliğini ve alanın disiplinler arası karakteri hakkında bir vizyon gösterebileceği gibi alanda yapılmış en son çalışmaları ve gelişmeleri de ortaya koyabilir (Ellegaard ve Wallin, 2015). Bibliyometri kelime olarak 1920’li yıllarda kullanılmış olsa da bir akademik terim, kavram veya analiz yöntemi olarak ilk kez Alan Pritchard (1969) tarafından “Statistical Bibliography or Bibliometrics?” adlı çalışmada kullanılmış; kitap ve diğer iletişim araçlarına matematiksel yöntemlerin uygulanması şeklinde tanımlanmıştır (Roig-Tierno vd., 2017;Sridhar, 2021). Literatür incelendiğinde sistematik derleme çalışmalarının bir türü olan bibliyometrik çalışmaların sayısının son yıllarda arttığı görülmektedir (Zencir ve Kozak, 2012).

Bu kapsamda turizm alanında, Palmer, Sese ve Montano’nun 2005 yılında yaptıkları “Tourism and statistics: Bibliometric study 1998–2002.” başlıklı çalışmanın uluslararası literatürde yapılmış ilk bibliyometrik araştırma olduğu görülmektedir. McKercher’in, 2007 yılında yaptığı “A study of prolific authors in 25 tourism and hospitality journals.” adlı çalışma ise ilk geniş ölçekli ve kapsamlı bibliyometrik turizm araştırması olarak değerlendirilmektedir. Bu çalışmada beş yıllık bir süre zarfında alanında önde gelen 25 tane turizm ve konaklama dergisindeki yazarlar analiz edilmiş ve 3153 adet makale incelenmiştir. Ortak yazarlar ile beraber 3200’den fazla kişinin yazarlığının bulunduğu belirlenmiştir. Son yıllarda ise özellikle rekreasyon, gastronomi ve mutfak sanatları, turizm işletmeciliği ve turist rehberliği gibi turizm bilim alanı kapsamında yer alan alanlarda pazarlama, yönetim, insan kaynakları, işletme vb. disiplinlerarası konular üzerine gerçekleştirilen bibliyometrik araştırmaların sayısında da artış gözlemlenmektedir.

Araştırma Yöntemi

Eskişehir’de turizm alanı kapsamında giren çalışma konularında genel olarak hangi başlıklar altında araştırmalar gerçekleştirildiğini tespit ederek sınıflandırılmasını sağlamak bu çalışmanın temel amacıdır. Bu kapsamda nitel araştırma yöntemi olan bibliyometrik yöntemden yararlanılmıştır. Bibliyometrik analiz kapsamında 1999-2023 yıllarını kapsayan 24 yıllık bir zaman aralığı seçilmiştir. YÖK akademik ve Google scholar veri tabanına “Eskişehir” ve “Eskişehir Turizm” anahtar kelimeleri yazılarak 92 adet ulusal makaleye ulaşılmıştır. Çalışmanın 01.09.2024-23.09.2024 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında şu sorulara yanıt aranmıştır;

- Eskişehir’de turizm alanında yapılan araştırmaların turizm türlerine göre nasıl dağılmaktadır?
- Eskişehir’de turizm alanında yapılan araştırmalar yıllara göre nasıl dağılım göstermiştir?
- Eskişehir’de turizm alanında yapılan araştırmalar yazar sayılarına göre nasıl dağılım göstermiştir?
- Eskişehir’de turizm alanında yapılan araştırmalarda hangi araştırma teknikleri kullanılmıştır?
- Eskişehir’de turizm alanında yapılan araştırmalar hangi dergilerde yayınlanmıştır?
- Eskişehir’de turizm alanında yapılan araştırmalara yapılan atıf sayıları ne düzeydedir?

Araştırmanın bir sınırlılığı olarak 2024 yılındaki makalelerin inceleme kapsamına alınmadığı belirtilebilir. Ayrıca her ne kadar Eskişehir il sınırları içerisinde gerçekleştirilmiş olsa da araştırmacının anahtar kelimeler içerisine Eskişehir’i belirtmediği için incelemeye tabi tutulamayan makalelerin de literatürde yer aldığı düşünülmektedir.

Bulgular

Bulgular kısmında çalışma kapsamında değerlendirilen 92 adet makaleye ilişkin olarak araştırmaların içeriğinde turizmin alt türlerine göre dağılımı, makalelerin yıllara göre dağılımı, yazar sayılarına göre dağılımı, araştırmaların nitel veya nicel yöntemde hangi tekniklerle yapıldığına göre dağılımı, yayımlandığı dergilere göre dağılımı, yazarları ve sayfa sayısına göre dağılımı, atıf sayılarına göre dağılımları yer almaktadır.

Aşağıda Eskişehir’de turizm alanında yapılan araştırmaların, turizm türlerine yönelik makale sayıları ve bu makalelerin toplam 92 makale içerisindeki yüzdelik oranları yer almaktadır.

Tablo 1. Araştırmaların Turizm Türlerine Göre Ayrımı

Turizm Türü	Makale Sayısı	Yüzdesi (%)
Şehir Turizmi	14	15.22%
Kültürel Turizm	12	13.04%
Gastronomi Turizmi	9	9.78%
Termal Turizm	4	4.35%
Medikal Turizm	3	3.26%
İnanç Turizmi	2	2.17%
Kırsal Turizm	3	3.26%
Ekoturizm	2	2.17%
Otel İşletmeciliği ve Hizmet Kalitesi	10	10.87%
Etkinlik/Festival Turizmi	5	5.43%
Diğer (Öğrenci stajları, gönüllü turizmi vb.)	28	30.43%

Tablo incelendiğinde Eskişehir’de turizm alanında yapılan çalışmalarda, şehir turizmi (14), kültürel turizm (12), otel işletmeciliği ve hizmet kalitesi (10) ve gastronomi turizmi (9) konuların ön plana çıktığı görülmektedir. Söz konusu tabloda yer alan konuların içerikleri değerlendirildiğinde ise, çalışmaların Turizm pazarlamasının alt bileşenleri, destinasyon imajı, destinasyon markalaşması, yeşil oteller, sağlık turizmi, yöresel lezzetler, insan kaynakları, müşteri memnuniyeti, turizm eğitimi, sualtı dalış turizmi, etkinlik turizmi, yiyecek içecek işletmelerinde pazarlama çalışmaları, müşteri memnuniyeti, medikal turizm, tüketici davranışları, akıllı turizm, engelsiz turizm, coğrafi işaretler, kültür turizmi, sokak lezzetleri, yerel mutfak tedarik zinciri gibi alt başlıklarda çalışmaların olduğu görülmektedir.

Aşağıda Eskişehir’de turizm alanında yapılan her yıla ait makale sayıları ve bu makalelerin toplam 92 makale içerisindeki yüzdeleri oranları yer almaktadır.

Tablo 2. Araştırmaların Yıllara Göre Dağılımı

Yıl	Makale Sayısı	Yüzdesi (%)
1999	1	1.09%
2008	1	1.09%
2009	3	3.26%
2010	1	1.09%
2011	1	1.09%
2012	4	4.35%
2013	2	2.17%
2014	5	5.43%
2015	10	10.87%
2016	5	5.43%
2017	6	6.52%
2018	8	8.70%
2019	12	13.04%
2020	10	10.87%
2021	7	7.61%
2022	11	11.96%
2023	5	5.43%

Tablo incelendiğinde 2015 yılı ve sonrasında Eskişehir’de gerçekleştirilen turizm konulu araştırmalarda sayısal anlamda bir artış olduğu görülmektedir. Eskişehir’de turizm alanında yayınlanmış olan makalelerin yıllara göre dağılımına baktığımızda, YÖK akademik veri tabanında ve Google scholar’da kayıtlı olan ilk makalenin

1999 yılında yayınlandığını ve en çok makale yayınlanan yılın 2019 olduğu görülmektedir. 1999-2014 yılları arasında toplam 18 makale yayınlanmakla birlikte, 2015 yılında 10 adet makale yayınlanmıştır. 2019-2022 yılları arasında ise Eskişehir ilinde turizm araştırmalarına yönelik sayısal olarak yükseliş devam ederek, tarama sonucunda ulaşılan 92 makalenin 40 tanesi bu yıllar aralığında yazılmıştır. Bu sayı da toplam makalelerin %43.48'ine denk gelmektedir. Yazılan makalelerin %48.91'i iki yazarlı, %28.26'sı üç veya daha fazla yazarlı, %22.83'ü tek yazarlı makalelerden oluşmaktadır. Elde edilen verilere bakıldığında Eskişehir'de yapılmış turizm çalışmalarının büyük çoğunluğunun iki veya daha fazla yazarlı olduğunu göstermektedir.

Aşağıda Eskişehir'de turizm alanında yapılan araştırmaların yazar sayılarına göre dağılımı görülmektedir.

Tablo 3. Araştırmaların Yazar Sayılarına Göre Dağılımı

Yazar Sayısı	Makale Sayısı	Yüzdesi (%)
Tek yazarlı makaleler	21	22.83%
İki yazarlı makaleler	45	48.91%
Üç ve daha fazla yazarlı makaleler	26	28.26%

Tablo incelendiğinde incelenen çalışmaların büyük kısmının (%48.91) iki kişi tarafından gerçekleştirildiği görülmektedir.

Aşağıda, Eskişehir'de turizm alanında yapılan araştırmalarda kullanılan araştırma tekniklerinin sınıflandırılması yer almaktadır.

Tablo 4. Araştırmalarda Kullanılan Araştırma Tekniklerinin Sınıflandırılması

Araştırma Tekniği	Makale Sayısı	Yüzdesi (%)
Anket	45	48.91%
Görüşme	20	21.74%
Doküman Analizi	10	10.87%
İçerik Analizi	7	7.61%
Kavramsal Analiz	5	5.43%
Diğer (karışık yöntemler)	5	5.43%

Tablo incelendiğinde Eskişehir'de turizm alanında yapılan araştırmaların yarısına yakın bir kısmının (48.91) nicel araştırma yönteminde kullanılan anket tekniği, geri kalan sayının da yine yarısına yakın kısmının ise (21.74) nitel araştırma yönteminde kullanılan görüşme tekniği ile gerçekleştirildiği görülmekle birlikte, doküman analizi, içerik analizi, kavramsal yöntemlerin de göz önüne alındığında hemen hemen nitel ve nicel anlamda toplam incelenen makale sayısının yarı yarıya ayrıştığı görülmektedir.

Aşağıda Eskişehir'de turizm alanında yapılan araştırmaların yayımlandığı akademik dergiler yer almaktadır.

Tablo 5. Araştırmaların Yayımlandığı Dergilere Göre Dağılımı

Dergi Adı	Makale Sayısı
Journal of Tourism & Gastronomy Studies	13
Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	3
İşletme Araştırmaları Dergisi	5
Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi	2
Journal of Recreation and Tourism Research	3
Turizm Akademik Dergisi	3
Türk Turizm Araştırmaları Dergisi	4
GeoJournal of Tourism and Geosites	1
Global Journal on Advances in Pure & Applied Sciences	1
The Journal of Academic Social Science	2
Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi	2
Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	1

Dergi Adı	Makale Sayısı
Erciyes İletişim Dergisi	1
Turizam	3
Uluslararası Global Turizm Araştırmaları Dergisi	2
Journal of Humanities and Tourism Research	2
GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism Recreation	2
Gastroia: Journal of Gastronomy And Travel Research	2
Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	1
Bitlis Eren Sosyal Araştırmalar Dergisi	1
Diğer (Çeşitli dergiler)	37

Tablo incelendiğinde çalışmaların en çok Journal of Tourism & Gastronomy Studies adlı dergide yayınlandığı gözlemlenmekle birlikte, geri kalan çalışmaların çeşitli dergilerde yayınlandığı görülmektedir.

Aşağıda Eskişehir’de turizm alanında yapılan araştırmaların sayfa sayılarına göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 6. Makalelerin Yazarları, Yayınladığı Dergi ve Sayfa Sayılarına Göre Dağılımı

Yazarlar	Dergi Adı	Sayfa Sayısı
Kozak	Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi	7
Tokgöz ve Yılmaz	Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	22
Kıracı, Alkara	Afyon Kocatepe Üniversitesi Dergisi	30
Yolal, Sentinel ve Uysal	Bildiri	8
Kozak ve Özel	Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	7
Seçilmiş	İşletme Araştırmaları Dergisi	21
Kaşlı ve Yılmazdoğan	Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi	11
Kozak, Tören ve Demiral	Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	13
Evren, Kozak	Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi	13
Aksöz ve Bac	GeoJournal of Tourism and Geosites	10
Aksoylu	İdealkent	10
Köroğlu ve Güzel	İşletme Araştırmaları Dergisi	23
Erkan, Koçak, Kaş ve Mutlu	International Online Journal of Education	17
Üsküdar, Çakır ve Temizkan	Journal of Tourism & Gastronomy Studies	13
Kaşlı, Öztürk	Global Journal on Advances in Pure & Applied Sciences	8
Yılmaz	Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi	20
Timur, Çevik, Kıyık Kıcıır	The Journal of Academic Social Science	28
Balyalı, Aktaş	Journal of Tourism Theory and Research	18
İlbay, Gürel	International Journal of Human Sciences	15
Özoğul, Özel	Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi	15
Yetgin, Yılmaz	Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Dergisi	19
Demirci, Bayraktaroğlu ve Seçilmiş	Turizm Akademik Dergisi	8
Kaşlı, Cankül, Köz, Ekici	Eko-Gastronomi Dergisi	20
Şenol ve Şenol	Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi	15
Demiral, Özel	Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	40
Atik, Kozak	Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	26
Kozak	Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi	10

Yazarlar	Dergi Adı	Sayfa Sayısı
Emir Bayer Erdoğan Karamaşa	Turizam	13
Yıldız Polat	Journal of Tourism and Gastronomy Studies	23
Timur, Çevik Kıyık Kıcır	The Journal of International Social Research	28
Emir	Journal of Recreation and Tourism Research	10
Dündar Arıkan	Journal of Human Sciences	25
Seçilmiş Kodaş ve Kodaş	Journal of Tourism & Gastronomy Studies	17
Uysal, Temizkan ve Taslacı	European Journal of Multidisciplinary Studies	8
Kozak ve Gülenç	MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi	16
Asmadili, Yüksek	Türk Turizm Araştırmaları Dergisi	11
Yüncü, İnan	GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism Recreation and Sports Sciences	7
Seçilmiş ve Kılıç	Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi	17
Cankül, Kılıç ve Doğanekin	Journal of Tourism & Gastronomy Studies	17
Güldemir, Yayla ve Önçel	Journal of Tourism & Gastronomy Studies	15
Özdemir ve Kızıllırmak	Journal of Recreation and Tourism Research	11
Sezgin Çoban Çoban	Global Review of Research in Tourism Hospitality & Leisure Management	12
Timur ve Oğuz	Journal of Recreation and Tourism Research	11
Parlaktuna Dinçer	Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi	15
Uysal	International Journal of Contemporary Tourism Research	15
Aktaş, Yayla ve Ekincek	Bildiri	40
Aydın ve Aydın	Journal of Academic Value Studies	7
Can Erol	The Journal of Academic Social Science	11
Demirci, Sarıkaya, Turan, Özyörük	Yönetim Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi	13
Yüksek, Dinçer ve Dinçer	Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi	14
Zencir ve Emir	İşletme Araştırmaları Dergisi	10
Cankül ve Sönmez	Journal of Tourism Leisure and Hospitality	8
Ertürk	Sosyal Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi	18
Çoban, Çoban ve Yetgin	Türk Turizm Araştırmaları Dergisi	16
İlbay	GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism Recreation and Sports Sciences	8
Aydın, Aydın	Erciyes İletişim Dergisi	15
Temizkan ve Özhasar	Uluslararası Batı Karadeniz Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi	13
Kurt, Nazik, Işın	İşletme Araştırmaları Dergisi	14
Demirci, Yılmazdoğan ve Düşmezkalender	Business & Management Studies: An International Journal	16
Şalvarcı ve Aylan	Journal of Gastronomy Hospitality and Travel	6
Kılıç ve Temizkan	Turizm Akademik Dergisi	15
Demirci, Ak ve Altamimi	Tourism and Recreation	7
Yüksek, Uca ve Kalyoncu	Journal of Gastronomy Hospitality and Travel	10
Kafa, Arıca ve Gök	İşletme Araştırmaları Dergisi	13
Şenel ve Kılıç	Türk Turizm Araştırmaları Dergisi	13
Arıkan, Özkeşkek, Yersüren ve Yalçın	Journal of Tourism & Gastronomy Studies	20

Yazarlar	Dergi Adı	Sayfa Sayısı
Demirci, Deliormanlı ve Özhasar	Journal of Tourism & Gastronomy Studies	14
Yaşlı ve Emir	Journal of Tourism & Gastronomy Studies	13
Demirci, Yılmaz ve Oğuz	Journal of Tourism & Gastronomy Studies	13
Demirci, Ercömert ve Oğuz	Journal of Tourism & Gastronomy Studies	10
Karacoğlu	Gastroia: Journal of Gastronomy And Travel Research	26
Aksöz, Aydın, Esin	Turizam	12
Kadıoğlu, Yüksek	Journal of Gastronomy Hospitality and Travel	12
Temizkan, Cankül ve Kaya	Turizm Akademik Dergisi	12
Eren ve Dinç	Türk Turizm Araştırmaları Dergisi	25
Çay ve Aksöz	Journal of Tourism & Gastronomy Studies	22
Ekincek, Yayla ve Göde	Turizm Akademik Dergisi	16
Ünal ve Tokmak	Journal of Recreation and Tourism Research	21
Cankül, Coda ve Kızıldaş	Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi	31
Yüncü ve Erşen	Social Mentality and Researcher Thinkers Journal	10
Yılmazdoğan, Yücesoy ve Demiray	Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi	13
Cesur, İpek ve Aksöz	Uluslararası Global Turizm Araştırmaları Dergisi	23
Güner ve Temizkan	Journal of Gastronomy And Travel Research	20
Ay ve Günay	Journal of Humanities and Tourism Research	26
Şimşek ve Yeşil	Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research	21
Karacaoğlu ve Cankül	Journal of Humanities and Tourism Research	16
Aksöz ve Çay	Türk Turizm Araştırmaları Dergisi	23
Tokmak, Avcı ve Baranaydın	Journal of Tourism & Gastronomy Studies	19
Çoban ve Özel	Turar Turizm ve Araştırma Dergisi	34
Altıkulaç ve Oktay	Uluslararası Global Turizm Araştırmaları Dergisi	10
Kavas ve Önçel	Bitlis Eren Sosyal Araştırmalar Dergisi	9
Şimşek ve Aslan	Journal of Tourism & Gastronomy Studies	21

Tablo incelendiğinde yapılan çalışmaların ortalama olarak 15.86 sayfa uzunluğunda olduğu görülmektedir. Makalelerin elbette nicelik değil nitelik bakımından önemi ön plana çıkıyor olsa da yine ortalama sayfa sayısına baktığımızda çoğu derginin de istediği bir nicelikte olduğu görülmektedir.

Aşağıda Eskişehir’de turizm alanında yapılan araştırmaların atıf sayıları görülmektedir.

Tablo 7. Araştırmaların Atıf Sayıları ve Ortalama Atıf Değeri

Yazarlar	Dergi Adı	Atıf Sayısı
Tokgöz ve Yılmaz	Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	393
Kaşlı, Cankül, Köz, Ekici	Eko-Gastronomi Dergisi	98
Kıracı, Alkara	Afyon Kocatepe Üniversitesi Dergisi	96
Evren, Kozak	Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi	79
Timur, Çevik, Kıyık Kıcı	The Journal of Academic Social Science	59
Kaşlı, Yılmazdoğan	Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi	40
Yıldız, Polat	Journal of Tourism and Gastronomy Studies	40
Dündar Arıkan	Journal of Human Sciences	40
Kozak Tören Demiral	Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	37

Yazarlar	Dergi Adı	Atıf Sayısı
Seçilmiş	İşletme Araştırmaları Dergisi	30
Atik, Kozak	Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi	29
Aksöz ve Bac	GeoJournal of Tourism and Geosites	28
Aksoylu	İdealkent	11
Koroğlu, Güzel	İşletme Araştırmaları Dergisi	22
Üsküdar, Çakır, Temizkan	Journal of Tourism & Gastronomy Studies	32
Özoğul, Özel	Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi	19

Tablo incelendiğinde on atıf ve üzeri atıf alan çalışmalar görülmektedir. Çeşitli konularda yayınlanan ve yukarıdaki tabloda yer alan makalelerin atıf ortalaması 56.58 iken 92 makale kapsama alındığında atıf ortalaması 11.68 olarak görülmektedir.

Sonuç

Araştırma sonucu olarak elde edilen veriler değerlendirildiğinde, yazarların en çok şehir turizmi, kültürel turizm, gastronomi turizmi, otel işletmeciliği ve hizmet kalitesi, termal turizm, medikal turizm, inanç turizmi, kırsal turizm, eko turizm, etkinlik/festival turizmi alanlarında çalıştığı görülmektedir. Çalışılmış olan diğer önemli konular ise öğrenci stajları ve gönüllü turizmidir. Elde edilen bu veriler doğrultusunda araştırmacılar Eskişehir'in, şehir turizmi, kültürel turizm, gastronomi turizmi gibi turizm türlerine ilişkin önemli çıktıkları olan çalışmalar gerçekleştirmiştir. Diğer taraftan şehirde faaliyet gösteren otellerin de işletmecilik ve hizmet kalitesi alanında iyileştirilmesi gereken unsurları ortaya koymuşlardır. Çalışmaların şehir ve kültürel turizm üzerine yoğunlaşması Eskişehir'in destinasyon imajı ile ilişkilidir.

Bibliyometrik analiz kapsamında elde edilen 92 adet ulusal makalenin hemen hemen %50'sinin 2015-2023 yılları arasında yayımlandığı görülmektedir. Bu durum esasında Eskişehir'in söz konusu yıllardan itibaren iç turizmde yükselen ivmesi ile de pozitif yönlü bir ilişki göstermektedir. Öyle ki, şehre gelen turist sayısı arttıkça turizm bakımından da araştırmacıların ilgisini çeken konular ve yeni turizm alanları ortaya çıktığı da söylenebilir. Bu kapsamda bir diğer bilgi olarak (Tablo 4'de) araştırmacıların çalışmalarda yarı yarıya yakın bir oranda hem nitel hem de nicel yöntemlerden faydalandığı görülmektedir. Veri toplama teknikleri olarak ise anket, görüşme, doküman analizi, içerik analizi, kavramsal analiz ve karma yöntemlerin kullanıldığı görülmüştür. Makalelerin yayımlandığı dergilere baktığımızda Journal of Tourism & Gastronomy Studies, İşletme Araştırmaları Dergisi, Türk Turizm Araştırmaları Dergisi, Turizam ve Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nin ön plana çıktığı görülmektedir. Özellikle Eskişehir'de tatar, çerkez, muhacir, manav vb. kültürlerin varlığı, yeme içme kültürü, kültürel miras vb. konularda nitel araştırmalar ile keşfedici bir yöntem izlenmiş olduğunun bir göstergesidir. Diğer taraftan kitle turizmine yönelik alanlarda yapılan araştırmalarda ise daha çok nicel yöntemlerden faydalanılmıştır.

Yapılmış olan makalelerin atıf sayılarına ve ortalama atıf değerine bakıldığında, 92 makalenin 16'sının atıf aldığı görülmektedir. Bu veriden yola çıkarak Eskişehir'de yapılmış olan turizm ile ilgili çalışmaların %17.39'unun atıf aldığı görülmektedir. En çok atıf alan çalışmanın 393 atıf ile Tokgöz ve Yılmaz'ın 2008 yılında yaptıkları örgütsel sinizm konulu çalışma olduğu görülmektedir. Atıf alan makalelerin 8 tanesi iki yazarlı, 5 tanesi üç veya daha fazla yazarlı, 3 tanesi tek yazarlı olup, 16 makaleye 34 yazar katkı sunmuştur. Makalelerin ortalama atıflarına bakıldığında atıf alan makalelerin ortalamasının 56.58, bütüne oranla atıf ortalamasının ise 11.68 olduğu görülmüştür. Bu kapsamda Eskişehir üzerine gerçekleştirilecek çalışmaların etki faktörü yüksek dergilerde yayınlanması ve kullanılan yöntem, teknik ve teori üzerinden kurgulanmasına dikkat edilmesi gelecekte atıf sayısını yükseltebilir. Elbette bu durum ilgili destinasyonun da tanınırlığının ve farklı araştırma alanlarının ortaya çıkması ile de ilişkilidir. Ek olarak her ne kadar Eskişehir il merkezi başta olmak üzere, ilçelerde yapılan akademik çalışmaların anahtar kelimelerinde Eskişehir kelimesine yer verilmediğinden bu çalışmalar inceleme dışında kalmıştır. Bu nedenle genel bir araştırma önerisi olarak gerçekleştirilen araştırmaların orta ve uzun vadede hangi coğrafi bölgede veya ilde yapılmış ise anahtar kelimeler arasında ilgili yerin adının da belirtilmesinin önemli olacağı düşünülmektedir.

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi ve Anadolu Üniversitesi bünyesinde yer alan Turizm fakültelerinde eğitim gören lisansüstü öğrencilerinin, Eskişehir'in destinasyon imajını, konaklama işletmeleri, gastronomi işletmeleri ve müze/park gibi tematik alanlarda sunulan hizmet kalitesini, ziyaretçilerin destinasyona yönelik olarak değerlendireceği önem ve performans analizini, alt ve üstyapı olanaklarının şehrin turizme yönelik potansiyelini ne derece etkileyebileceği, ilde çeşitli turizm işletmeleri başta olmak üzere yerel yönetimlerin

turizm ile ilgili gerçekleştirdikleri veya gerçekleştirilmesi gereken projeleri, sürdürülebilirlik konularını ele alan orta ve uzun dönemli araştırmalara yönlendirilmesi önem arz etmektedir. Çalışma içerisinde de belirtildiği üzere bibliyometrik analize tabi tutulan çalışmaların genel olarak turizm pazarlaması, destinasyon imajı, destinasyon markalaşması, yeşil oteller, sağlık turizmi, yöresel lezzetler, insan kaynakları, müşteri memnuniyeti, turizm eğitimi, sualtı dalış turizmi, etkinlik turizmi, yiyecek içecek işletmelerinde pazarlama çalışmaları, müşteri memnuniyeti, medikal turizm, tüketici davranışları, akıllı turizm, engelsiz turizm, coğrafi işaretler, kültür turizmi, sokak lezzetleri, tedarik zinciri gibi konularda olduğu görülse de, bu konu başlıklarının herhangi birisinin içerisinde bir kümelenme söz konusu olmamıştır. Araştırmaların, genel kapsamda konuları daha mikro düzeyde ele alan çalışmalar oldukları görülmektedir. Bu nedenle gerçekleştirilecek çalışmaların özellikle örnek olay analizleri veya farklı metotlar kullanılarak gerçekleştirilmesi bu çalışmaların uluslararası turizm akademisindeki seçkin dergilerde yayınlanmasının önünü açabilir. Böylelikle gerçekleştirilen çalışmalar daha dikkat çekmekle birlikte yerel turizm paydaşlarına da Eskişehir'in nitelikli bir destinasyon olması yolunda bir yol haritası çizecektir.

Kaynakça

- Aksoylu, S. (2013). Kentin Pazarlama ve Markalaşmasına Yönelik Eylemlerin Turizme Etkilerinin Eskişehir Örneğinde İncelenmesi. *İdealkent*, 4(8), 150-169.
- Aksöz, O. and Bac, D. (2012). The Importance of Urban Tourism for Hotel Marketing Policies: The Case of Eskişehir. *GeoJournal of Tourism and Geosites*, 9(1), 7-16.
- Aksöz, E. O., ve Çay, G. (2022). Müzelerde Algılanan Hizmet Kalitesinin ve Destinasyon İmajının Tekrar Ziyaret Etme Niyeti Üzerindeki Etkisi: Eskişehir Örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 1-23.
- Aksöz, E. O., Aydın, B., ve Esin, Y. (2021). Tourists Approaches to Eco-Friendly Hotels and Determination of Green Hotel Preferences: The Case of Eskişehir. *Turizam*, 25(2), 83-95.
- Aktaş, S., Yayla, Ö., ve Ekincek, S. (2019). Cultural Landscapes of Aviation Park in Terms of Visitors' Viewpoint: Case of Eskişehir Aviation Park. *Tourism, Leisure and Global Change*, 5, 535-541.
- Altıkulaç, S., ve Emir, O. (2023). Evaluation of the Effects of the Coronavirus (Covid-19) Pandemic on Health Tourism: The Case of Eskişehir. *Uluslararası Global Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 102-112.
- Arıkan, A. D., Özkeşkek, M., Yersüren, S. ve Yalçın, E. (2020). Otel Restoranlarının Menülerinde Yöresel Yemeklerin Yeri: Eskişehir Örneği, *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 8(3), 1972-1992.
- Asmadili, M. ve Yüksek, G. (2018). Konaklama İşletmelerinin Web Sayfa Tasarımlarının Pazarlama Uygulamaları Açısından İncelenmesi: Eskişehir Örneği. *Journal of Turkish Tourism Research*, 2(1), 15-26.
- Atik, A. G. E. ve Kozak, M. A. (2016). İş Yükü Algısı ve İş Yükünün İnsan Kaynakları Yönetiminde Kullanımı: Eskişehir'de Otel İşletmeleri Örneği. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(Özel Sayı), 341-366.
- Aydın, Ç. ve Aydın, C. (2020). Eskişehir'in Turistik Destinasyon Çekim Unsurlarının Yerel Basındaki Sunumu. *Erciyes İletişim Dergisi*, 7(1), 107-122.
- Aydın, S. Ö. ve Aydın, S. (2019). Airbnb Kullanıcı Yorumları: Eskişehir Örneği. *Journal of Academic Value Studies*, 5(3), 33-40.
- Balyalı, T. Ö. ve Aktaş, S. G. (2020). Eskişehir in the Stories of Korean Travel Writers. *Journal of Tourism Theory and Research*, Volume: 6(2), 85 – 102.
- Can, Ö. G. M. ve Erol, Ö. G. E. (2019). İş-Aile ve Aile-İş Çatışmasının İşgören Performansına Olan Etkisi: Eskişehir'de Yiyecek İçecek İşletmelerinde Bir Uygulama. *The Journal of Academic Social Science*, 73(73), 349-359.
- Cankül, D. ve Sönmez, B. (2019). Thoughts of Academics on the Use of Mobile Augmented Reality in Tourism Education: The Case of Eskişehir. *Journal of Tourism Leisure and Hospitality*, 1(2), 85-93.
- Cankül, D., Coda, H. ve Kızıldağ, M. Ç. (2022). Gastronomik Deneyimsel Değerlerin Tekrar Ziyaret Niyetine Etkisi: Eskişehir Örneği. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 12(3), 1919-1950.

- Cankül, D., Kılıç, İ. ve Doğanekin, A. (2018). Restoran Çalışanlarının Algılamış Oldukları Örgütsel Güven Düzeylerinin Örgütsel Vatandaşlık ve İş Performansına Etkisi: Eskişehir örneği. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 6(1), 372-389.
- Cesur, G., Can, İ. ve Aksöz, E. O. (2022). Bir Yörede Sualtı Dalış Turizminin Değerlendirilmesi: Eskişehir Sakaryabaşı Bölgesi Örneği. *Uluslararası Global Turizm Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 13-36.
- Çoban, S. ve Özel, Ç. H. (2022). Yerli Halkın Boş Zaman Davranışında Kültürel Yapının Yerinin Belirlenmesi: Eskişehir Örneği. *Turizm ve Araştırma Dergisi*, 11(2), 75-109.
- Çoban, S., Çoban, E. ve Yetgin, D. (2019). Şehir Turizminde Faaliyet Gösteren Otelere Yönelik E-Yorumların İncelenmesi: Eskişehir İli Örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 542-558.
- Demiral, G. N. ve Özel, Ç. H. (2016). Restoran Yöneticilerinin Fiziksel Kanıtların Kullanımına Yönelik Bakış Açılarının Belirlenmesi: Eskişehir Örneği. *Manisa Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(4), 191-230.
- Demirci, B., Bayraktaroğlu, E. ve Seçilmiş, C. (2015). Evaluation of Consumer Complaints in Five-Star Hotels: The Case of Eskişehir. *Turizm Akademik Dergisi*, 2(1), 15-21.
- Demirci, B., Deliormanlı, A. ve Özhasar, Y. (2020). Eskişehir'deki Yiyecek İçecek İşletmelerinin Instagram Kullanımının İçerik Analizi Yöntemi ile İncelenmesi. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 8(4), 3347-3361.
- Demirci, B., Ercömert, F. B. ve Oğuz, Y. E. (2020). Taşıma Kapasitenin Memnuniyet ve Tekrar Ziyaret Niyetine Etkisi: Eskişehir Odunpazarı Örneği. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 8(Special Issue 4), 452-462.
- Demirci, B., Esra, A. K. ve Altamimi, M. (2020). Otel işletmelerinde Kurumsallaşma ve İş Tatmini İlişkisi: Eskişehir Örneği. *Tourism and Recreation*, 2(1), 1-7.
- Demirci, B., Sarıkaya, G. S., Turan, K. ve Özyörük, Z. (2019). Eskişehir'de Coğrafi İşaretli Ürünlerin Değerlendirilmesi. *Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 3(6), 265-275.
- Demirci, B., Yılmaz, İ. ve Oğuz, Y. E. (2020). Aşırı Turizmin Kent Yaşam Memnuniyetine Etkisi: Eskişehir Odunpazarı Örneği, 8(Special Issue 4), 204-217.
- Demirci, B., Yılmazdoğan, O. C. ve Düşmezkalender, E. (2020). Festival Algısı, Festival Memnuniyeti, Festival Değeri ve Aidiyet İlişkisi: Eskişehir Sokak Lezzetleri Festivali Örneği. *Business & Management Studies: An International Journal*, 8(1), 1096-1112.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N. ve Lim, W. M. (2021). How to Conduct a Bibliometric Analysis: An Overview and Guidelines. *Journal of business research*, 133, 285-296.
- Dündar Arıkan, A. (2017). Eskişehir'deki Yiyecek İçecek İşletmelerinin Menülerinde Eskişehir Mutfağının Yeri. *Journal of Human Sciences*, 14(2), 2061-2077.
- Ekincek, S., Yayla, Ö. ve Göde, M. Ö. (2021). Yiyecek İçecek İşletmelerinde Menü Sertifikasyon Sistemi İçin Temel Kriterlerin Belirlenmesi: Eskişehir Örneği. *Turizm Akademik Dergisi*, 8(1), 213-229.
- Ellegaard, O. ve Wallin, J. A. (2015). The Bibliometric Analysis of Scholarly Production: How Great is the Impact?. *Scientometrics*, 105, 1809-1831.
- Emir, O. (2017). A comparative Analysis Of Hotel Staff Opinions on the Positive Effects of Tourists by Demographic Variables: The Cases of Antalya and Eskişehir Provinces. *Turizam*, 21(4), 151-160.
- Emir, O., Bayer, U. R., Erdoğan, K. N. ve Karamaşa, Ç. (2016). Evaluating the Destination Attractions from the Point Of Experts' View: An Application in Eskişehir. *Turizam*, 20(2), 92-104.
- Eren, S. ve Dinç, T. E. (2021). Kültürel Miras Turizminde Somut Varlıklara Yönelik Koruma Stratejileri: Eskişehir Yazılıkaya Anıtı Örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 2274-2299.
- Erkan, M., Koçak, O.G., Kaş, İ.G. ve Mutlu, F.(2022) Measuring the Effect of Social Media Use on Vacation Purchasing and Vacation Motivation on Revisits. *International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)*, 10(1). 428-444.

- Ertürk, M. (2019). Zincir Kahve İşletmelerinde Algılanan Hizmet Kalitesinin Ölçümü: Eskişehir’de Bir Uygulama. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi*, 2(1), 26-43.
- Eşref, A. Y. ve Günay, S. (2022). Ses Atmosferi ve Demografik Özelliklerine Göre Turistlerin Duygu Durumları. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 12(4), 711-727.
- Evren, S. ve Kozak, N. (2012). Eskişehir’in Çekici Faktörlerinin Günübürlük Ziyaretçilerin Bakış Açılıyla Değerlendirilmesi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 23(2), 220-232.
- Gönül, Ç. ve Aksöz, E. O. (2021). Yoksul Yanlı Turizm Yaklaşımının Desteklenmesinde ve Kırsal Yoksulluğun Azaltılmasında Kırsal Turizmin Rolü: Eskişehir Örneği. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 9(1), 488-510.
- Güldemir, O., Yayla, Ö. ve Önçel, S. (2018). Evaluation of Products in Menus in Terms Of Nutritional Facts: Eskişehir Sample. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 6(4), 448-462.
- Güner, D. ve Temizkan, S. P. (2022). Eskişehir’in Medikal Turizm Potansiyeli Üzerine Nitel Bir Araştırma. *Gastroia: Journal of Gastronomy And Travel Research*, 6(2), 478-498.
- İlbağ, B. (2020). Eskişehir’e Seyahat Eden Yerli Turistlerin Çibörek Tüketim Gündülerinin Belirlenmesi. *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism Recreation and Sports Sciences*, 2(2), 52-70.
- İlbağ, B. ve Gürel, D. A. (2015). Gönüllü ve Gençlik Turizminin Birlikte Ele Alınması: Eskişehir’e Yönelik Bir Öneri. *International Journal of Human Sciences*, 12(2), 207-234.
- Jia, X., Dai, T. and Guo, X. (2014). Comprehensive Exploration of Urban Health by Bibliometric Analysis: 35 Years and 11, 299 articles. *Scientometrics*, 99, 881-894.
- Kadioğlu, R. Ö. ve Yüksek, G. (2021). Müze Rehberlerinin Müze Deneyimi Üzerindeki Etkileri: Eskişehir Odunpazarı Modern Müze (OMM) Örneği. *Journal of Gastronomy, Hospitality and Travel*, 4(2), 736-748.
- Kafa, N., Arıca, R. ve Gök, N. S. (2020). Akıllı Turizm Araç ve Uygulamalarına İlişkin Turizm İşletmesi Yöneticilerinin Görüşleri: Eskişehir Üzerine Nitel Bir Araştırma. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 12(3), 2774-2787.
- Karacaoğlu, S. (2021). Impact of Electronic Word of Mouth Communication and Destination Image on Behavioural Intentions: The Case of Eskişehir Turkey. *Gastroia: Journal of Gastronomy And Travel Research*, 5(3), 420-446.
- Karacaoğlu, S. ve Cankül, D. (2022). Turizm Fakültesinde Eğitim Alan Öğrencilerin Çevresel Tutumlarının “Yeni Çevresel Paradigma” Bağlamında Değerlendirilmesi: Eskişehir Örneği. *Journal of Humanities and Tourism Research*, 12(2), 347-363.
- Kaya, M., ve Keleş, Y. (2022). Şehir Turizmi Kavramından Ne Anlıyoruz? Kuramsal Bir Çözümleme. Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 24(2), 810-822.
- Kaşlı, M., ve Yılmazdoğan, O. C. (2012). İmajın Turistik Talebe Etkisi: Eskişehir Örneği. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 4(2), 199-209.
- Kaşlı, M., Cankül, D., Köz, E. N. ve Ekici, A. (2015). Gastronomik Miras ve Sürdürülebilirlik: Eskişehir örneği. *Eko-Gastronomi Dergisi*, 1(2), 27-46.
- Kaşlı, M. ve Öztürk, D. (2014). An Investigation on Thermal Tourism in Bursa, Eskişehir and Bilecik. *Global Journal on Advances in Pure & Applied Sciences [Online]*, 4, 13-20.
- Kavas, H. ve Önçel, S. (2023). Türkiye’ye Gelen Yabancı Uyraklı Öğrencilerin Türk Kahvesi Tüketimine Karşı Tutumu: Eskişehir Yabancı Uyraklı Öğrenciler Örneği. *Bitlis Eren Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 24-33.
- Kılıç, Ö. ve Temizkan, S. P. (2020). Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Uygulama Oteli Memnuniyet Düzeyleri: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Örneği. *Turizm Akademik Dergisi*, 7(1), 241-256.
- Kiracı, M. ve Alkara, İ. (2009). Aile İşletmelerinde Kurumsallaşmaya Verilen Önem ve Turizm Sektöründeki Konaklama İşletmeleri Üzerine Bir Araştırma: Alanya ve Eskişehir örneği.

- Kozak, M. A. (1999). Eskişehir Meslek Yüksekokulu Öğrenci Stajları Üzerine Bir Araştırma: Turizm-Otelcilik ile Diğer Programların Karşılaştırılması. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 10(2), 37-44.
- Kozak, M. A. (2016). 2013 Türk Kültür Başkenti Olmasının Ardından Eskişehir. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(36), 419-428.
- Kozak, M. A. ve Gülenç, S. (2017). Sağlık Otelciliği Hizmetlerinin Değerlendirilmesi: Eskişehir Hastaneleri Örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 6(5), 1-16.
- Kozak, M. A. ve Özel, Ç. H. (2010). Otellerde Kat Hizmetleri Yöneticilerinin Hizmet Kalitesi Boyutları İle İlgili Bakış Açılımları: Eskişehir Örneği. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 7(4).
- Kozak, N., Tören, E. ve Demiral, G. N. (2012). Eskişehir'in Kültürel Miras Varlıklarının Korunmasında Kamu Kurumlarının Rolü. *Aksaray Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 4(2), 69-88.
- Koroğlu, Özlem, & Güzel, F. Özlem. (2021). Kültürel Değerlerin Destinasyon İmajına Etkisi: Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkentine Yönelik Bir Araştırma. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 5(4), 191-209.
- Kurt, Y., Nazik, M. H. ve Işın, A. (2020). Otel İşletmelerinde Gıda İsrafına Yönelik Davranışların İşletme Karlılığına Etkisi: Eskişehir örneği. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 12(4), 4365-4379.
- McKercher, B. (2007). A Study of Prolific Authors in 25 Tourism and Hospitality Journals. *Journal of Hospitality & Tourism Education*, 19(2), 23-30.
- Mert, Ünal. ve Tokmak, C. (2022). Kültürel Duyarlılığın Turizmin Gelişimini Destekleme Tutumu Üzerine Etkisi: Eskişehir Örneği. *Journal Of Recreation And Tourism Research*, 9(4).
- NTV, (2023). Eskişehir 2023 yılında 540 bin turist ağırladı, <https://www.ntv.com.tr/n-life/gezi/eskisehir-2023-yilinda-540-bin-turistagirladi,bSI9YIJPI0WVG7gFS41OLw>, Erişim T: 15.10.2024.
- Özdemir, M. A. ve Kızıllırmak, İ. (2019). Şehir Turizminin Tur Programları Kapsamında Değerlendirilmesi: Eskişehir Üzerine Bir Araştırma. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 6(4), 372-383.
- Özoğul, T. ve Çağıl, Ö. Z. E. L. (2015). Destinasyonlara yönelik tüketici temelli marka denkliği algılarının ölçümü: Eskişehir örneği. *Uluslararası Alanya İşletme Fakültesi Dergisi*, 7(3).
- Palmer, A. L., Sese, A. ve Montano, J. J. (2005). Tourism and statistics: Bibliometric study 1998-2002. *Annals of Tourism Research*, 32(1), 167-178.
- Parlaktuna, İ. ve Dinçer, E. (2019). Termal Turizmin Bölgesel Kalkınmaya etkisi: Eskişehir Uygulaması. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 16(2), 259-273.
- Rodrigues, S. P., Van Eck, N. J., Waltman, L. and Jansen, F. W. (2014). Mapping Patient Safety: A Large-Scale Literature Review Using Bibliometric Visualisation Techniques. *BMJ open*, 4(3), e004468.
- Roig-Tierno, N., Gonzalez-Cruz, T. F. and Llopis-Martinez, J. (2017). An Overview of Qualitative Comparative Analysis: A Bibliometric Analysis. *Journal of Innovation & Knowledge*. 2(1), 15-23.
- Seçilmiş, C. (2011). Ziyaretçilerin Gözüyle Eskişehir Turizminin Gelişmesini Etkileyen Sorunlar. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 37-57.
- Seçilmiş, C. ve Kılıç, İ. (2018). Turistik Destinasyonlarda Yerel Halk ve Turist Gözünden Taşıma Kapasitesinin Değerlendirilmesi: Eskişehir Örneği. *Journal of Travel & Hospitality Management/Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 15(3).
- Seçilmiş, C., Kodaş, B. ve Kodaş, D. (2017). Örgütsel Öğrenme Yeteneği ve Yaratıcılık Süreci İlişkisi: Eskişehir'deki Mutfak Çalışanları Üzerine Bir Araştırma.
- Sezgin E., Çoban, E. ve Çoban, S. (2019). Emotional Labour in Tourism Industry: Perceptions of Eskişehir City Hotels' Employees. *International Journal of Recent Advances in Organizational Behaviour and Decision Sciences*, 5 (1), 744-755.
- Sridhar, A., Kapoor, A., Kumar, P. S., Ponnuchamy, M., Balasubramanian, S. and Prabhakar, S. (2021). Conversion of Food Waste to Energy: A Focus on Sustainability and Life Cycle Assessment. *Fuel*, 302, 121069
- Şalvarcı, S. ve Aylan, F. K. (2020). Evaluation of Historical and Cultural Areas as a Tool for City Marketing: Case of Eskişehir Province. *Journal Of Gastronomy Hospitality and Travel*, 3(1), 134-140.

- Şenel, E. ve Kılıç, İ. (2020). Eskişehir'in İlinde İnanç Turizmi Üzerine Bir Değerlendirme: Odunpazarı Örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(4), 3873-3886.
- Şenol, F. ve Şenol, Ş. (2015). Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilerin Akademisyenlik Mesleğine Bakışı: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Örneği. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (49), 163-177.
- Şimşek, A. ve Yeşil, S. Ç. (2022). Sokak Lezzetlerinin İncelenmesi: Eskişehir Örneği. *Gastroia: Journal of Gastronomy and Travel Research*, 6 (1), 82-102.
- Şimşek, G. S. ve Aslan, Z. (2023). Kültürel Kimlik Bağlamında Eskişehir Yöresel Mutfağının İncelenmesi. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 11(4), 3011-3032.
- Temizkan, S. P. ve Özhasar, Y. (2020). Eskişehir'deki Seyahat Acentalarının Web Sitelerinin İçerik Analizi. *Uluslararası Batı Karadeniz Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 4(2), 116-129.
- Temizkan, S. P., Cankül, D. ve Kaya, S. (2021). Coğrafi İşarete Aday Gastronomik Bir Değer: Eskişehir Simidi. *Turizm Akademik Dergisi*, 8(2), 229-241.
- Timur, B. ve Oğuz, Y. E. (2019). Eskişehir Erişilebilir Turizme Uygun Mu?. *Journal of Recreation and Tourism Research*, 6(4), 360-371.
- Timur, M. N., Çevik, S. ve Kıcıır, G. K. (2014). Etkinlik Turizmi: Kültür Başkenti Etkinliklerinin Başarı Unsurları Üzerine Bir Değerlendirme, *The Journal of Academic Social Science*, (3), 56-83.
- Timur, M. N., Çevik, S. ve Kıyık Kıcıır, G. (2016). Destinasyon Marka Stratejisi Olarak Mega Etkinlikler: Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Örneği. *Journal of International Social Research*, 9(46).
- Tokgöz, N. ve Yılmaz, H. (2008). Örgütsel Sinisizm: Eskişehir ve Alanya'daki Otel İşletmelerinde Bir Uygulama. *Anadolu University Journal of Social Sciences/Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(2).
- Tokmak, C., Avcı, D. ve Baranaydın, D. (2022). Yerel Toplumların Turizmin Gelişimiyle Birlikte Yaşadığı Değişimler: Eskişehir Örneği. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 10(4), 2973-2992.
- Tsiotsou, R. and Ratten, V. (2010). Future Research Directions in Tourism Marketing. *Marketing intelligence & planning*, 28(4), 533-544.
- Tunçdilek, N. (1953). Eskişehir Bölgesinde Yerleşme Tarihine Toplu Bir Bakış. *İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mecmuası*, 15(1-4).
- Uysal, D. (2019). A Research on the Investigation of the Attitudes of the local People in Eskişehir Towards Faith Tourism. *International Journal of Contemporary Tourism Research*, 3(1), 28-42.
- Uysal, D., Temizkan, R. ve Taslacı, N. (2017). Investigation of Attitudes and Perceptions of Human Resource Managers at Hospitality Establishments Regarding Affirmative Action Programs A Case Study in Eskişehir-Turkey. *European Journal of Multidisciplinary Studies*, 2(2), 27-34.
- Üsküdar, Ş., Çakır, M. ve Temizkan, S. P. (2014). Yerli Turistlerin Eskişehir'in Kültür Turizmine İlişkin Algıları (The Perception of. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 67, 76.
- Van Nunen, K., Li, J., Reniers, G. and Ponnet, K. (2018). Bibliometric Analysis of Safety Culture Research. *Safety science*, 108, 248-258.
- Yaşlı, F. ve Emir, O. (2020). Conceptual Study on Early Stage of Overtourism In The Tourism Area Life Cycle Perspective: The case of Eskişehir. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 8(Special Issue 4), 16-29.
- Yetgin, D. ve Yılmaz, A. (2015). Eskişehir Porsuk (Turing Klöp) Oteli'nin Kurum Tarihi Açısından İncelenmesi. *Sosyal ve Kültürel Araştırmalar Dergisi (SKAD)*, 1(2), 71-89.
- Yıldız, S. B. ve Polat, E. (2016). Yerel Halkın Eskişehir'de Düzenlenen Festivallerin Etkilerine Yönelik Algıları. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, Vol. 4, Issue 2, 40-62.
- Yılmaz, H. (2014). Eskişehir'in Biricik Destinasyon Önerisi Endüstriyel Miras. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 29(2), 205-225.

- Yılmazdoğan, O. C., Yücesoy, S. ve Demiray, T. (2022). Airbnb Hosts' Strategies to Market Their Place: The case of Eskişehir. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 24(43), 717-730.
- Yolal, M., Sentinel, F. ve Uysal, M. (2009). An Examination of Festival Motivation and Perceived Benefits; Eskişehir International Festival. *Cities as Creative Spaces for Cultural Tourism*, 141-162.
- Yüksek, G., Diñer, F. İ. ve Diñer, M. Z. (2019). Seyitgazi İlçesi Paydaşlarının Sürdürülebilir Turizm Farkındalıkları. *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 107-121.
- Yüksek, G., Uca, G. ve Kalyoncu, M. (2020). Otellerde Estetik Deneyim ve Müşteri Tatmini İlişkisi: Eskişehir Örneği. *Journal of Gastronomy Hospitality and Travel*, 3(2), 311-321.
- Yüncü, H.R. ve İnan, H.E. (2022). Gastronomi Turizminde Gastronomik Yürüyüş Rotaları: Eskişehir Gastronomi Yürüyüş Rotası. *Social Mentality And Researcher Thinkers Journal (Smart Journal)*, 7(45), 1109-1119.
- Yüncü, H. R. ve İnan, H. E. (2018). Determining Prior Factor Of Supply Chain On Hotel Industry: Case Study In Eskişehir. *GSI Journals Serie A: Advancements in Tourism Recreation and Sports Sciences*, 1(1), 53-60.
- Zencir, B. ve Emir, O. (2021). Smart Applications in the Hospitality Business: A Qualitative Study on the City of Eskişehir. *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 11(4), 2601–2611.
- Zencir, E. ve Kozak, N. (2012). Sosyal Bilimler Enstitü Dergilerinde Yayımlanan Turizm Makalelerinin Bibliyometrik Profili (2000-2010). VI. Lisansüstü Turizm Öğrencileri Araştırma Kongresi, 12(15), 673-682.